

Χαρούκι Μουρακάμι: Ιάπωνας δρομέας αντοχής από το παρελθόν στο παρόν, της Αλίκης Κοσυφολόγου

στην κατηγορία [Ιδέες](#) 05 Νοε 2014

Ο Χαρούκι Μουρακάμι ήταν ένας ανάμεσα στους εκατοντάδες ανθρώπους που το 2009 ταξίδεψαν μέχρι την Αθήνα για να γευτούν την εμπειρία της συμμετοχής στον κλασικό Μαραθώνιο. Αν το ταξίδι του είχε αποκλειστικά ιδιωτικό χαρακτήρα τότε πράγματι θα μπορούσε να είχε περάσει απαρατήρητος, ωστόσο το γεγονός ότι ήρθε τελικά ως ανταποκριτής ενός μεγάλου ιαπωνικού περιοδικού με σκοπό να καταγράψει τις εντυπώσεις του από την Αθηνά της εποχής της κοινωνικής κρίσης μέσα από την συμμετοχή του στον κλασικό Μαραθώνιο ήταν η αφορμή για να φωτιστεί το γεγονός της παρουσίας

του μάλλον πιο διάσημου σύγχρονου Ιάπωνα συγγραφέα στην Ελλάδα. Μέχρι δεν ήταν πολύ γνωστός στην Ελλάδα (αν και βιβλία του κυκλοφορούν στα ελληνικά ήδη από το 1993), όμως τρία χρόνια αργότερα η επανέκδοση του *Νορβηγικού Δάσους** έγινε ίσως το εφαλτήριο της γνωριμίας του εγχώριου αναγνωστικού κοινού με τον Μουρακάμι.

Γραφή όμορφη, ύφος που παραπέμπει περισσότερο στον Σκοτ Φιντζέραλντ παρά στον Χέρμαν Μελβίλ καθώς κι ένα καταϊγιστικός ρυθμός αφήγησης με γεγονότα να διαδέχονται το ένα το άλλο αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της λογοτεχνίας του Χαρούκι Μουρακάμι. Όπως και ο ίδιος παραδέχεται, ως συγγραφέας είναι μάλλον περισσότερο αμερικάνος παρά ιάπωνας καθώς από τα πρώιμα νεανικά του χρόνια καλλιέργησε την αγάπη του για τον δυτικό ευρωπαϊκό πολιτισμό αλλά και την αμερικάνικη λογοτεχνία. Από τον Φραντς Κάφκα και τον Τζακ Λόντον μέχρι τον Τρούμαν Καπότε και τον Κούρτ Βόνεγκαν, έργα των οποίων έχει μεταφράσει ο ίδιος στα Ιαπωνικά, άντλησε τα πρώτα κρίσιμα ερεθίσματα η ανήσυχη εφηβεία του Μουρακάμι, αυτή η περίοδος που είναι τόσο καταλυτική για την αφύπνιση ενός συγγραφικού ταλέντου. Βεβαίως και καθαυτό το οικογενειακό του περιβάλλον (και οι δύο γονείς του ήταν δάσκαλοι ιαπωνικής λογοτεχνίας) επίσης ενθάρρυνε την ενασχόληση του Μουρακάμι με τη λογοτεχνία και στη συνέχεια με τη συγγραφή.

Έχοντας τιμηθεί με πολλά διεθνή βραβεία, μεταξύ άλλων με το βραβείο Κάφκα (2006), ο Χαρούκι Μουρακάμι εξακολουθεί να ζει στο Τόκυο, όπου μέχρι πρότινος διατηρούσε ένα τζαζ μπαρ από κοινού με την σύντροφο του, καθώς μόλις πρόσφατα αποφάσισε να αφοσιωθεί αποκλειστικά στη λογοτεχνία. Η καθημερινή ζωή στο αστικό περιβάλλον της σύγχρονης Ιαπωνίας αποτελεί βασικό θέμα στα βιβλία του: το γρήγορο φαγητό, τα μέσα μεταφοράς, οι συνθήκες εργασίες οι χώροι άθλησης, η ψυχαγωγία. Το Τόκυο, η Οσάκα, το Κιότο όπου γεννήθηκε αλλά και το Κόμπε όπου πέρασε μεγάλο μέρος των νεανικών του χρόνων παρουσιάζονται από μια σκοπιά που έρχεται σε πλήρη ρήξη με τα κυρίαρχα στερεότυπα της αναπαράστασης της Ιαπωνίας από τους τουριστικούς οδηγούς. Οι ιστορίες του Μουρακάμι δεν φιλοξενούν techno freaks ασιάτες, ούτε περιγράφουν απρόσωπες μεγαλουπόλεις με

ανθρώπους πιόνια στην μετα φορντιστική περίοδο της ιαπωνικής παραγωγής. Η αγωνία της καθημερινότητας, η αλλοτρίωση και κυρίως η μοναξιά σε ένα διαρκώς μετασχηματιζόμενο κοινωνικό περιβάλλον οριοθετούν το πεδίο γραφής του Μουρακάμι.

Ο ήρωας του πιο πρόσφατου βιβλίου του Μουρακάμι *Ο άχρωμος Τσουκούρου Ταζάκι και τα χρόνια του προσκυνήματος του* (2014)* είναι ένας τριανταεξάχρονος σχεδιαστής σιδηροδρομικών σταθμών που ζει κάπου στη Ναγκόγια, την τέταρτη μεγαλύτερη πόλη της Ιαπωνίας. Αν και είναι γεμάτος δημιουργικές ιδέες καθώς και εκλεπτυσμένα γούστα στην τέχνη και στη μουσική, ζει μια ζωή άτονη, σχεδόν αδιάφορη και πολύ μοναχική. Με την αφορμή της γνωριμίας του με μια γοητευτική γυναίκα επιχειρεί να επιστρέψει στο πρόσφατο παρελθόν του για να αντιμετωπίσει τις πραγματικές αιτίες της συναισθηματικής του ανικανότητας. Η οδυνηρή αυτή αναδρομή στην προσωπική του ιστορία φέρνει στην επιφάνεια ένα περίπλοκο δίκτυο κοινωνικών σχέσεων, προκαταλήψεων καθώς και καταπιεστικών κοινωνικών κανόνων. Βεβαίως, όπως συμβαίνει με τα περισσότερα βιβλία του Μουρακάμι. οι πολλοί συμβολισμοί που εμπεριέχονται στην αφήγηση από το όνομα του Τσουκούρου Ταζάκι, που σημαίνει στα ιαπωνικά αυτός που φτιάχνει κάτι, μέχρι την σύντομη ιστορία φιλοσοφικής αναζήτησης που παρεμβάλλεται εντός της κύριας ιστορίας δεν αναιρούν τον εύληπτο χαρακτήρα της.

**Norwegian wood*: Ο τίτλος του βιβλίου που γράφτηκε το 1987 παραπέμπει στο τραγούδι των Μπητλς, όπου στα ελληνικά η λέξη wood αποδόθηκε δάσος εξ και το *Νορβηγικό Δάσος*, (2012)

Χαρούκι Μουρακάμι, *Ο άχρωμος Τσουκούρου Ταζάκι και τα χρόνια του προσκυνήματος του*, μτφρ: Μαρία Αργυράκη, Αθήνα: Ψυχογιός, 2014